

III. AKTUALNE WYDARZENIA I PROBLEMY

Ks. Andrzej Jakóbczak
Sprawozdanie z Kongresu liturgicznego
"Liturgia w Polsce na progu trzeciego tysiąclecia"

1-3 maja 2000

Dom Spotkań - Dąbrowica koło Lublina

Nadchodzące trzecie tysiąclecie stało się okazją do wnikliwego spojrzenia na wiele spraw z życia Kościoła, w tym także na stan - odnowionej po Soborze Watykańskim II - liturgii w Polsce. Jednym z punktów tego "rachunku sumienia" był Kongres Liturgiczny zorganizowany przez Instytut Formacji Pastoralno-Liturgicznej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Miejscem trzydniowego spotkania stał się ośrodek Caritas Archidiecezji Lubelskiej w Dąbrowicy koło Lublina. Zgromadziło się tam ponad 70 osób, dla których liturgia jest w sposób bardziej żywy jednym z trzech (oprócz Biblii i Magisterium Kościoła - co podkreślił Ks. J. Kopeć) fundamentów wiary. Zamierzeniem Organizatorów było omówienie głównych przejawów reformy liturgicznej oraz ważnych inicjatyw i modeli jej realizacji w diecezjach i wspólnotach zakonnych.

Pierwszym punktem spotkania była wspólna liturgiczna Modlitwa w ciągu dnia. Następnie zebranych powitał Ks. prof. dr hab. Jerzy J. Kopeć, zaś otwarcia Kongresu dokonał Rektor KUL Ks. prof. dr hab. Andrzej Szostek..

Wykład inauguracyjny Recepcja odnowionej liturgii w Kościele polskim wygłosił Ks. prof. dr hab. Jerzy J. Kopeć CP (KUL). Odnowa liturgii przedstawiona została, jako rzeczywistość dynamiczna - wciąż się dokonująca. Dobiegł już do końca etap jurydyczny, ale na realizację czeka etap kolejny: mistagogia liturgiczna.

Drugi referat: Celebracja liturgii w duchu Katechizmu Kościoła Katolickiego przedstawił Ks. dr Czesław Krakowiak (KUL). Zauważył on, że wątkiem łączącym wszystkie części Katechizmu jest Misterium Chrystusa. W liturgii jest ono celebrowane. Dalsza część wystąpienia była refleksją nad znaczeniem terminu celebracja i próbą odpowiedzi na pytania: kto jest celebransem, jakimi środkami posługuje się celebracja oraz co jest jej właściwym miejscem.

Kulminacją pierwszego dnia Kongresu była Msza święta koncelebrowana pod przewodnictwem Bpa Wacława Świerżawskiego - Przewodniczącego Komisji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów Episkopatu Polski. W homilii zaznaczył on, że fundamentem wszelkich czynności liturgicznych jest żywa wiara w obecnego w Hostii i działającego w liturgii Chrystusa.

Drugą sesję zainaugurował Ks. prof. dr hab. Helmut J. Sobeczko (Uniwersytet Opolski). referatem Inicjatywy Komisji Liturgicznej Episkopatu Polski dotyczące wprowadzenia soborowej reformy liturgicznej w Polsce Po naświetleniu historycznych uwarunkowań działalności Komisji i jej kompetencji omówione zostały szerzej inicjatywy dotyczące formacji liturgicznej, przekładów tekstów liturgicznych i włączenia Kościołów diecezjalnych w dzieło odnowy liturgii.

Kolejny referent - Mgr Andrzej Rutkowski (KUL) - przedstawił temat Liturgia sakramentów świętych w świetle posoborowych synodów polskich. Wstępny szkic historyczny i charakterystyka synodów na różnych szczeblach kościelnej organizacji dopełnione zostały przedstawieniem liturgii sakramentów świętych, oraz przygotowania do ich przyjęcia.

Po przerwie rekreacyjnej głos zabrał Ks. dr hab. Zbigniew Wit i omówił Przygotowanie miejsca celebracji. Wprowadzeniem było kilka słów na temat świątyni, jako miejsca świętego - poświęconego dla kultu. Wynikają z tego bardzo konkretne konsekwencje dotyczące utrzymania i dekoracji wnętrza. Szerzej omówione zostały poszczególne miejsca celebracji - strefa liturgii słowa Bożego i strefa liturgii Ofiary.

Pierwszym akcentem drugiego dnia Kongresu była Msza święta koncelebrowana pod przewodnictwem Bp. dr. Stefana Cichego z Katowic (PAT).

Kolejna sesja rozpoczęła się od referatu Ks. prof. dr. hab. Władysława Głowy (KUL): Homilia jako forma liturgicznego przepowiadania. Homilia została przedstawiona jako uprzywilejowana forma przepowiadania; następnie ukazano jej związek z liturgią: jest miejscem uświęcenia i zbawienia człowieka oraz miejscem uwielbienia Pana Boga.

Ks. prof. dr. hab. Władysław Nowak przedstawił Liturgię Kościoła domowego. Rodzina ukazana została tu jako przedmiot i podmiot liturgii. Omówiono podstawy teologiczne rozumienia rodziny jako Kościoła domowego, liturgię tegoż Kościoła, jej aspekty teologiczne oraz miejsce odnowionej liturgii w Kościele domowym.

Ks. dr. Stanisław Szczepaniec (PAT) swoje wystąpienie poświęcił Formacji liturgicznej posługujących w liturgii. Opierając się na dokumentach Kościoła i koncepcji Ks. Franciszka Blachnickiego rozwinął ideę formacji integralnej obejmującej: personalizm oraz wychowanie do liturgii i przez liturgię. Zwrócił też uwagę na znaczenie posłuszeństwa Kościołowi i posiadanie programu formacyjnego.

Pierwszy referat w sesji popołudniowej Odnowa liturgii we wspólnotach zakonnych przygotowany został przez Ks. prof. dr. hab. Stefana Koperka (PAT). Ukazał odnowę zakonną jako powrót do pierwotnego charyzmatu po uwzględnieniu "znaków czasu". Na przykładzie kilku tekstów odnowionych konstytucji zakonnych ukazał wyjątkowe miejsce liturgii - szczególnie Eucharystii - w życiu wspólnot zakonnych.

Następnie obecni na spotkaniu przedstawiciele rozmaitych zakonów i diecezji omówili stan odnowy liturgii w swoich środowiskach.

Ks. W. Nowak stwierdził w podsumowaniu, że całość procesu odnowy liturgicznej w Polsce podzielić można na cztery etapy: 1. Etap zjawiskowy (np. wprowadzenie języka polskiego); 2. Interioryzacja; 3. Wierność przepisom (wezwanie Jana Pawła II); 4. Mistagogia (zadanie na przyszłość).

Ks. J. J. Kopeć wysunął też konkretne postulaty: konieczność opracowania programu formacji liturgicznej, powołanie Instytutu Apostolstwa Liturgicznego oraz wydawanie popularnego czasopisma liturgicznego.

Liturgię ruchów eklezjalnych w życiu wspólnoty parafialnej omówił Ks. mgr lic. Henryk Bolczyk. Temat rozwinięty został w trzech punktach: 1. Zjawisko współczesnych ruchów kościelnych w nauczaniu Jana Pawła II; 2. Liturgia źródłem i szczytem nowych wspólnot kościelnych; 3. Ruchy, nowe wspólnoty a parafia.

Kongres zakończył się trzeciego dnia koncelebrowaną Mszą świętą. Jego dokumentacja ma ukazać się w formie książkowej jako dar na 80-lecie urodzin Jana Pawła II.